

BELGISCHE SENAAT.

VERGADERING VAN 18 JULI 1911.

Wetsvoorstel tot aanvulling van de artikelen 162, 194 en 368 van het Wetboek van Strafvordering, betreffende de verliezende burgerlijke partij.

TOELICHTING.

De artikelen 162, 176, 194 en 368 van het Wetboek van Strafvordering luiden als volgt :

« ART. 162. — De partij, die in het ongelijk wordt gesteld, wordt veroordeeld tot de kosten, zelfs in die, door de openbare partij gemaakt.

» Het bedrag der kosten wordt bij het vonnis vastgesteld.

» ART. 176. — De bepalingen der voorgaande artikelen ten aanzien der plechtigheid van het onderzoek, den aard der bewijzen, de pleegvormen, de rechtsgeldigheid en de ondertekening van het eindvonnis, de veroordeeling in de kosten, alsmede ten aanzien van de straffen, welke deze artikelen opleggen, zijn van toepassing op de vonnissen, in hooger beroep door de boetstraffelijke rechtbanken gewezen.

» ART. 194. — In geval van veroordeeling, uitgesproken tegen den beklaagde en de aansprakelijke personen, of tegen de burgerlijke partij, wordt de veroordeelde tevens verwezen in de kosten, zelfs ten aanzien van de openbare partij.

» De kosten worden bij hetzelfde vonnis vereffend.

» ART. 368. — De beschuldigde of de burgerlijke partij, die in het ongelijk wordt gesteld, wordt veroordeeld in de kosten jegens den Staat en jegens de andere partij. »

Het koninklijk besluit van 18 Juni 1853, waarbij is bepaald het algemeen reglement betreffende de gerechtskosten, neemt deze bepalingen beknopt over in artikel 130, luidende als volgt :

« ART. 130. — In geval van veroordeeling bij vonnis of arrest, uitgesproken tegen den beklaagde of beschuldigde en de aansprakelijke personen, of tegen de burgerlijke partij, wordt de veroordeelde verwezen in de kosten ten aanzien van den Staat en van de andere partij. Het bedrag der kosten wordt bij het vonnis of het arrest vastgesteld. »

Uit krachte van deze bepalingen, wanneer de eisch der burgerlijke partij wordt afgewezen, wordt deze verwezen in al de kosten der rechtsvervolgung, daarin begrepen de kosten gedaan door het Openbaar Ministerie.

Deze strenge en gebiedende bepaling strookt noch met het gezond verstand noch met de billijkheid.

Onbetwistbaar is het, dat de wetgever het optreden als burgerlijke partij heeft willen bevorderen, wanneer hij de door wanbedrijven gekrenkte personen de gelegenheid heeft gegeven spoedig recht te bekomen, zonder te zijn gebonden door ingewikkelde en langdurige rechtspleging.

Welnu, het is gemakkelijk te begrijpen, dat men aarzelt van dat doortastend rechtsmiddel gebruik te maken, uit hoofde van de waarlijk buitensporige gevolgen waaraan het degenen blootstelt, die daartoe hunne toevlucht nemen.

Het is maar billijk, dat de persoon die denkt schade te hebben geleden ten gevolge van een wanbedrijf en die, bij de rechtsvervolging vanwege het Openbaar Ministerie, zijne eigen vordering, tot vergoeding van de geleden schade, voegt, het is maar billijk dat hij, ingeval van vrijspraak, de hem betreffende kosten drage. Doch, waarlijk, wanneer in strafzaken eene rechtsvervolging is ingesteld door het parket; wanneer het parket, handelende met volle onafhankelijkheid en zonder toezicht, het onderzoek leidt, zulke maatregelen tot opsporing eischt als het noodig acht en hoeveel deze ook mogen kosten; wanneer, na inzage van de in het onderzoek verzamelde bescheiden, die 't bestaan van het wanbedrijf waarschijnlijk maken, evenals zij 't waarschijnlijk maken dat het den beklaagde toerekenbaar is, en deze daarvoor moet verschijnen voor de rechtsmacht van wijzen en wanneer, voor deze rechtsmacht, de benadeelde partij zich burgerlijke partij stelt, is het buitensporig dat de openbare partij, die eveneens in 't ongelijk wordt gesteld, al de onkosten doe drukken op de burgerlijke partij. De kosten zijn gedaan. Het optreden van de benadeelde partij heeft ze geenszins verhoogd, en nochtans is het op deze benadeelde partij, die reeds geene vergoeding voor de geleden schade kon verkrijgen, dat de kosten der rechtsvervolging zullen drukken, alhoewel zij deze niet heeft uitgelokt en welke, indien ze niet was opgetreden, ten laste van den Staat zouden gekomen zijn.

Niets kan dergelijken regel rechtvaardigen.

Voorzeker kunnen er zich gevallen voordoen waarin de burgerlijke partij eenigszins verantwoordelijk is en het billijk zou zijn haar al de kosten of een gedeelte der kosten ten laste te leggen. Deze gevallen doen zich echter zeer zelden voor en de rechtbanken zijn gewapend om de vergoeding van de schade, door het misbruik van een recht veroorzaakt, te doen dragen door hem die daarvoor aansprakelijk is. Doch, het schijnt ons toe, dat het zeer gemakkelijk is, het gezond verstand en de billijkheid te bevredigen en tevens de noodzakelijkheid om de onbezonnen aanstellingen als burgerlijke partij te keer te gaan.

Om dat doel te bereiken, is het voldoende tot een recht te maken hetgeen thans eene onvermijdbare verplichting is voor de rechtbanken.

Volgens de omstandigheden, zouden de rechtsmachten, welke over de zaken uitspraak moeten doen, het recht hebben, al de kosten of een gedeelte der kosten, naar goedvinden, ten laste van de burgerlijke partij te leggen.

Dat zijn de eenvoudige en redematige wijzigingen welke wij, en veel

helderziende mannen met ons, voorstellen te brengen in waarlijk verouderde en onlogische bepalingen van het Wetboek van Strafvordering.

Bijgevolg zullen de hierboven vermelde artikelen worden gewijzigd als volgt :

ARTIKEL 162.

« De verliezende partij wordt verwezen in de kosten, zelfs jegens de openbare partij.

» Het vonnis stelt het bedrag der onkosten vast.

» Volgens de omstandigheden, kan de burgerlijke partij worden verwezen in al de kosten of in een gedeelte der kosten jegens de openbare partij. »

Artikel 176 blijft ongewijzigd.

Aan de artikelen 194 en 368 wordt een lid toegevoegd, luidende zooals de nieuwe paragraaf 3 van artikel 162.

De Regeering, eindelijk, zal den tekst van artikel 130 van zijn besluit van 18 Juni 1853 in overeenstemming moeten brengen met de nieuwe bepalingen welke men zal aannemen.

C. MAGNETTE.

WETSVOORSTEL.

ARTICLE UNIQUE.

Les articles 162, 194 et 368 du Code d'instruction criminelle seront complétés par l'adjonction d'un paragraphe ainsi conçu :

« Selon les circonstances, la partie
» civile pourra être condamnée à tout
» ou partie des frais envers la partie
» publique. »

C. MAGNETTE.
S. WIENER.

EENIG ARTIKEL.

Aan de artikelen 162, 194 en 368 van het Wetboek van Strafvordering wordt eene aanvullende paragraaf toegevoegd, luidende als volgt :

« Volgens de omstandigheden, kan
» de burgerlijke partij worden ver-
» wezen in al de kosten of in een
» gedeelte der kosten jegens de
» openbare partij. »